

Békési

Harangszó

XVI. évfolyam . 3. szám – A BÉKÉSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG DÍJTALAN IDŐSZAKI HÍRADÓJA – 2015. október

Boros Gergely:

MÉG EGY REFORMÁCIÓT

Még egy nagy reformot adj
nekünk, Istenem,
hogy hitünk dolgában
végleges rend legyen!
Sok-sok mulasztásunk ne
égessen tovább,
ezerféle bűnnek ne húzzuk a
jarmát.

Lelki megújodást adj
nekünk, Istenem!
Erőt, hogy járassunk e
nehéz terepen!
Elnyel embereket a bűn
ingoványa...
Neved, dicsőséged letaposva
sárba...

Szívek újulását munkáld
köztünk, Uram!
Szívtelenségünknek sok
áldozata van.
Pusztulnak értékek, hullnak
az emberek,
rohanunk a vészbe, nem
törődünk Veled.

Újuljon hitünk is, nyíljon meg
az ajkunk!
Taníts imádkozni, könyörölni
meg rajtunk!...
Csak még egy reformot adj
nekünk, Istenem,
hogy hitünk dolgában
végleges rend legyen.

„Békesség Istennel, emberrel és önmagunkkal.”

A történelmi Békés-Bánáti Református Egyházmege III. találkozója jelmondata

Szerkesztői jegyzet

Reformáció hónapjában vagyunk. Ez mindig elgondolkodtat engem. Miről szól a reformáció? A mai világban nem idegen a politikusok szájából a reform kifejezést hallani. A mai ellenzék, amikor kormányon volt, reformokról beszélt, de a mostani kormány új plakáthadjáratán is megjelent a „magyar reformok működnek” szlogen. A reform tulajdonképpen a re-formálni, tehát visszaalakítani kifejezésből ered. Mindenki érzi, hogy ez a világ nem egészen úgy működik, ahogy kellene, ezért vissza kell alakítani, újra kell formálni. Valamikor 500 éve is ez az igény merült fel közéletben és egyházban egyaránt. A hibákkal, bűnökkel le kell számolni és az egyháznak vissza kell térnie oda, ahonnan elindult: a forráshoz. Az egyházi életet ugyanis az a forrás táplálja, amely maga Jézus Krisztus, az egyház Ura. Ezt ismerték fel a XVI. század reformátorai is, akik a Bibliához nyúltak és annak szellemében akartak rendet tenni az egyházban. Az eredmény? A középkori egyetemes egyház széthullott, romjain új egyházak jöttek létre. Megérte? Igen, feltétlenül, hiszen intenzív teológiai munka során tisztázták, hogy mitől egyház az egyház, mitől keresztyén a keresztyén. Maga a katolikus egyház is megújult a protestáns roham hatására. Mi, békésiek is lehetőséget kaptunk akkor és ma is arra, hogy elgondolkodjunk az egyház lényegéről. Október első felében tartottuk a Békés-Bánáti Találkozót és a MEÖT országos missziói napját. Az előadások, prédikációk az alapra mutattak és kérdeztek rá. Ne spóroljuk meg magunknak sem, és tegyük fel a kérdést: Mit jelent, hogy református keresztyének vagyunk? Az Ön kezében tartott Békési Harangszó az elmúlt néhány hónap eseményeiről számol be. Legyen áldás az Olvasón!

Mucsi András szerkesztő

Kedves Olvasó!

Sok tartalmas, emlékezetes és szép eseményt tudhatunk magunk mögött az elmúlt hónapok során, amelyekről lapunk hasábjain is hírt adunk. Voltunk gyülekezeti kiránduláson Magyarittabén, s fogadtuk a Kolozsvár-Hídelvei gyülekezet küldöttségét, mélyítve ezen események során is a már meglévő barátságokat.

Igazi erőpróba volt a III. Határmenti találkozó megszervezése és lebonyolítása, ami újabb tömeg élménnyel gazdagította a résztvevőket.

Október 2. vasárnapján egy napra ismét az ország figyelmének középpontjába került városunk és gyülekezeteink a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa szervezésében megtartott országos missziói nap miatt. S rögtön ezt követően evangélizációs-missziói napok keretében figyelhettünk az Ige szavára.

S ez még csak nem is a teljes lista...

Ugyanakkor szükségesnek tartom megfogalmazni, hogy mindezek az alkalmak csak kiegészítői lehetnek annak a szolgáltatnak, amit vállaltunk és végeznünk kell egy olyan világban, ahol egyre kiszámíthatatlanabbá válik a jövőnk. Az elmúlt hetek, hónapok – hazánkat is mélyen érintő – eseményei azt bizonyítják:

sok mindent át kell gondolnunk és értékelnünk. De mindeközben egyetlen pillanatra sem feledkezhetünk meg küldetésünk fő céljáról: hirdetni és továbbadni az evangéliumot mindenütt és minden körülmények között. Sajnos azt érzékelem, hogy éppen ezen a téren szenvedünk a legtöbb hiányt. S ha ez igaz, akkor ne csodálkozzunk azon, hogy az emberek nem tőlünk, hanem másoktól és más-honnan keresnek és várnak kérdéseikre, problémáikra megoldást.

Néhány hét múlva adventhez érkezve újra elkezdődik egyházunk ünnepes féléve. Imádságos szívvel készüljünk rá, hogy ez elsősorban ne a külsőségekben, hanem a belső értékek felmutatásában és naponkénti cselekvésében mutatkozzék meg!

Katona Gyula lelkipásztor

Áldás – Békesség Istentől!

A Magyar Református Presbiteri Szövetség, (MRPSz) október 16., és 17. napján ünnepelhetette meg az Úristen segítségével második megalakulásának 25. évfordulóját Budapesten, a Budapest - Baross téri református gyülekezet templomában.

Nálunk Békés megyében is működik szervezeti egység, és az ünnepi ülés második napján volt lehetőségünk egy rövid bemutatkozásra. Megköszönjük dr. Tóth János békéscsabai presbiter testvérünknek, a megyei szövetség elnökének a gazdag képanyaggal készült prezentációt. Nem Békés megye volt az egyetlen területi szerv a bemutatkozók közül, de bátran állíthatom, hogy a legszínvonalasabb bemutatkozás a Békés megyei területi szervezeté volt.

Valójában miért is hoztam fel ezt az alkalmat a gondolataim közlésére? Az

MRPSz jogelődje az Országos Presbiteri Szövetség 1926. október 24. napján alakult meg Debrecenben. Első elnöke dr. Baltház Dezső tiszántúli püspök volt. A megalakulás korából származó újságikkben ezt olvashatjuk: „Ezer bajunknak és nyomorúságunknak egyetlen oka, hogy nincs lelki presbitériumunk. Alig találunk bibliát olvasó kegyes életű presbitert.” Nagyon súlyos megállapítás ez az akkori Magyarországon.

Legyünk őszinték önmagunkhoz, nem így van-e most is? Nos ezért tegyünk, hogy a kegyes életű presbiterek próbáljanak meg mindent elkövetni, hogy a gyülekezeti tagok is kegyes életű, tiszteletes szolgáló tagjai legyenek egyházunknak. Akkor lesz Isten dicsőségére az egyház, ha minden tagja megtalálja helyét a közösségben, és tesz is annak megmaradásáért, épülésért, gyarapodásért.

Ezen gondolatokkal kívánok áldott és békés felkészülést az őszi és téli nagy ünnepekre.

Dr. Petneházi Zsigmond egyházközségi gondok

Körösladányban ült össze az egyházmegyei közgyűlés

Augusztus 15-én Körösladány adott helyet a Békési Református Egyházmegye soros éves közgyűlésének. A templomban tartott alkalmon a 80 alkotó tag közül 64 fő jelent meg. A nyitó áhítatot Katona Gyula esperes végezte MK 1,40-45 alapján. Elmondta: a felolvasott íge a sokaságról az egyénre irányítja a figyelmet. A meggyógyított leprást megérintette (pedig ez tilos volt a zsidóknál), helyreállította, majd elküldte a paphoz. Isten elé küldte, mert Jézus Isten elé állít. Figyelmeztet a részletekre is. Habár kérte, a meggyógyított nem hallgatott, hanem mindenféle híresztelte az esetet. Fontos tanulság, hogy ne csak addig legyen fontos Isten, amíg meggyógyulunk.

A közgyűlés elején a köszöntések hangzottak el, majd Katona Gyula esperes tartotta meg a szokásos éves esperesi beszámolóját. Ennek első részében az egyházmegye gyülekezeteinek munkáját mutatta be röviden, ahogy arról a lelkészek és az egyházlátogatásban részt vevők beszámoltak. Megállapította: „nincs két egyforma gyülekezet egyházmegyénkben, de egy dologban megegyeznek: minden gyülekezetben vannak olyan értékek, amik arra érdemesítik Isten és emberek előtt, hogy egyetlen közösségről se mondjunk le.” Az egyházmegye életét érintő események közül kiemelte, hogy beindult a kötelező etikaoktatás, amelyet hit- és erkölcsstannal is ki lehet váltani. Ez jelentős terhet rak az egyház vállára is. 2014-ben 4109 gyerek részesült iskolai és fakultatív református hittanoktatásban. Fontos esemény volt a temesvári találkozók (volt Békés-Bánati Református Egyházmegye alkotó gyülekezeteinek rendezvény), amelyre a megyéből 200 fő ment el. Egyházmegyei kon-

ferenciák, bibliaiskolák, konfirmandus találkozók is zajlottak. A gazdasági törvény több változása is érintett bennünket. Ennek életbeléptetésével függ össze a központi számvizsgálat, amelyet Kittlinger János főszámvevő segített a szakértelmével. Az egyházkerület és az egyházmegye támogatásával négy lelkész jutott missziói lelkészi javadalomhoz félállásnak megfelelő javadalom által. Ők szórványgondozást és egyházmegyei missziói feladatokat végeznek. Az egyházmegyei tanács a vizsgált időszakban 8 alkalommal ülésezett és számos támogatási ügyben döntött. Ezeket utólag jóváhagyta a közgyűlés is. A beszámolót a közgyűlés elfogadta.

Az egyházmegyei közgyűlés megtárgyalta az előadók szakmai beszámolóit, amelyek tanulmányozása révén átfogó képet nyerhettek a közgyűlés tagjai az egyházmegye életéről.

Az adatok elemzéséből kiderül, hogy tavaly 5684 olyan egyháztárgyot tartottak nyilván, aki befizetésével támogatja az egyházat. Ettől függetlenül az úrvacsorával élők száma 12636 volt. A 336 keresztelezésre 688 egyházi temetés jut, volt 266 konfirmáció és 57 házasságkötés is regisztráltak. Hét gyülekezetben egyáltalán nem volt konfirmáció és 14-ben házasságkötés. A vasárnapi istentiszteleteket látogatók száma átlagosan 1670 fő. A legtöbb Vésztőn, Gyulán, Békéscsabán és Békésen járnak templomba (100-160 fő között), de van 14 olyan gyülekezet, ahol ez a szám már 25 fő alá csökkent. Az egyházfenntartói járulék vonatkozásában is nagy eltérések vannak a megye különböző gyülekezetei között: Szarvason pl. évi 30 ezer Ft az egyházfenntartói járulék elvárt mértéke, Köröstarcsán pedig 2500 Ft. Az

egyházmegyében két református óvoda (Orosháza, Gyula, Békés – tagintézmény), hat általános iskola (Békés, Gyula, Orosháza, Vésztő, Zsadány, Dévaványa – 2014-től Békéshez tartozik), egy gimnázium (Békés), hat idősek otthona (Körösladány, Zsadány, Gyoma, Mezőberény, Sarkad, Vésztő) működik. Zsadányban anyaothton is van.

Az ifjúsági jelentésből kiderült, hogy 12 olyan gyülekezet van, ahol állandó ifjúsági csoport működik, és eredményesen vonták be a fiatalokat a Szeretethíd és a 72 óra kompromisszumok nélkül című programba. Kiemelkedő esemény volt a sarkadkeresztúri ifjúsági nap. A katechetikai jelentés emellett azt húzza alá, hogy ugyan 4342 gyermeket és fiatalot oktattak az egyházmegye kötelekében református hittanra (óvodától az érettségig, cserkészletben, ifjúsági bibliaórán), de ennek a számnak csak a tizede kötődik a gyülekezetekhez. „Számolni kell azzal a ténnyel, hogy a hitoktatásban részesülők kb. 90%-a közvetlenül csak a munkánkon keresztül találkozik a keresztyéniséggel, és az ő hitre nevelésük be is fejeződik az iskolai hitoktatással.” A diakónia területén elmondható, hogy azt részben intézmények, szervezetek útján végzik a gyülekezetek, de jelentős a beteglátogató csoportok munkája is.

Az ének-zenei jelentésből megtudtuk: 8 gyülekezetben nincs kántor, és ahol van, ott sem mindenkinek van közép- vagy felsőfokú zenei végzettsége. Az énekkarok száma 12. A legnagyobb létszámmal Békéscsabán és Vésztőn dolgoznak (36-36 fővel). A gyűteményi jelentés ebben az évben is aláhúzza, hogy nagy értékű műtárgyak vannak az egyházközségek birtokában, ezek némelyike közel 300 éves. A többi felekezettel való jó kapcsolatokról számol be az ökumenikai jelentés, amely kiemeli, hogy néhány településen kifejezetten szoros és szívélyes a kapcsolat más egyházakkal. A sajtóügyi jelentés szerint 10 gyülekezetben van rendszeres gyülekezeti újság, 19 gyülekezetben pedig valamilyen szintű iratterjesztés. Javasolja a jelentés a református istentiszteletek rögzítését, közvetítését a világhálón, valamint a honlapok fejlesztését. Az egyházmegyében kórházlelkész is működik Tóth Márta személyében, aki a beszámolójában leírja: folyamatos az igény a beteglátogatások, személyes beszélgetések iránt. 2014-ben szakmailag megfelelő körülmények közé költözött a hospice osztály, ahol a lelkész rendszeres munkát végez. 16 éve működik a gyulai kórházban a dolgozók bibliaköre, vasárnap 9 órától pedig a kórházi kápolnában református istentisztelet van.

Mucsi András

Szükség van a megújulásra

Megtartotta első rendes közgyűlését a Tiszántúli Református Egyházkerület új elnöksége. Az október 8-án és 9-én megrendezett tanácskozáson több változásról is szó esett, valamint felszentelték a sikeres egységes lelkészképesítő vizsgát tett lelkipásztorokat.

A két napos közgyűlés október 8-án a Debreceni Református Egyházmegye esperesének áhítatával kezdődött. Vad Zsigmond kiemelte, hogy a Krisztushívőknek tisztában kell lenniük azzal, hogy a nézeteltérés, az egymással való pereskedés nem természetes. A peres dolgok elkerülésének útja azonban egy vékony ösvény, amely a legerősebb hitet is próbára teszi. A Krisztust követő embernek készen kell lennie a sérelmek eltűrésére, elszenvadásra, a károk elviselésére és mindig a jóra kell törekednie.

Vad Zsigmond áhítata után a püspöki beszámolóval folytatódott a közgyűlés. Fekete Károly szólt a püspökké szentelése óta eltelt időszakban megtett szolgálati útjairól, más felekezetek képviselőivel tartott megbeszélésekről, a kerületben szervezett különböző programokról, amelyek közül kiemelte a jelenleg a Szatmári Református Egyházmegyében zajló Hirdesd az Igét! programot, amely a gyülekezetek lelkipásztorainak és presbitereinek bevonásával igyekszik az igehirdetés területeinek jobbítása érdekében különböző javaslatokat, jó gyakorlatokat megfogalmazni. A Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke kiemelte a gyülekezeti felnőttképzés fontosságát, amely a gyülekezetet állítja a középpontba, mindenki számára nyitott és a legfőbb célja, hogy a református öntudatot megerősítse a gyülekezetek tagjaiban az evangélium által. Az Egyházkerületi Közgyűlés döntött arról, hogy Fekete Károly teológiai helyzetelemzése és a program

gyakorlatára vonatkozó alapvetés mentén 2016-ban elindítja egyházkerületi támogatással a gyülekezeti felnőttképzési programot. A Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkesi alelnöke szólt a reformáció méltó megünneplésének fontosságáról és arról, hogy 2017-ben nem csak a Reformáció 500. évfordulóját, hanem a Debreceni Alkotmányozó Zsinat 450. évfordulóját is ünnepeljük, éppen ezért javasolta egy emlékmű felállítását az Emlékkertben, az emlékmű elkészítésére pedig adakozást hirdetett. Erre a célra fordítják az október 9-i lelkésszentelő istentisztelet perselypénzét is.

Fekete Károly beszédében megemlékezett a Kántusalapító, Maróthi György születésének 300. és Hegymegi Kiss Áron püspök születésének 200. évfordulójáról is, valamint köszönetet mondott a leköszönő római katolikus megyéspüspök, Bosák Nándor szolgálatáért és az egyházkerülettel közösen végzett munkájáért. Kérte a kárpátaljai testvérek további támogatását és köszönetet mondott a Magyar Református Szeretetszolgálat munkatársainak a menekültek körében végzett segítő szolgálatukért, ugyanakkor javasolta, hogy a zsinati Tanulmányi Bizottság behatóan foglalkozzon a menekültügy kérdésével, és készítsen közérthető stílusban megfogalmazott teológiai elméleti tájékoztatót ez összetett kérdéssel kapcsolatban a gyülekezeti tagok számára. A püspöki beszámolót a közgyűlés egyhangúan elfogadta, majd döntött a Luxemburgi Magyar Protestáns Egyesület kéréséről, amelynek értelmében az Egyesületet az Tiszántúli Református Egyházkerület útján csatlakozhat a Magyar Református Egyházhoz.

Az Egyházkerületi Közgyűlés első napján az alkotótagok megalapították és elfogadták az alapító okiratát az Egyházkerületi Pasztorációs Intézetnek, amely intézet a pasztoráció bibliai modellje alapján pasztorális, spirituális, egészségmegőrző- és fejlesztő segítséget kínál a Tiszántúli Református Egyházkerület lelkipásztorai, intézményi alkalmazottai, gyülekezeti tagjai és az Intézet szolgáltatásait elfogadók számára. Öt munkaterületen fejti ki tevékenységét: lelkipásztorok lelkigondozása, egészségpasztoráció, családpasztoráció, gyásztanácsadás, szupervízió felkínálása az egyházkerületi intézmények mun-

kaközösségei számára. Az egyházkerületben kimagasló munkájáért Berkési Sándor Liszt-díjas karnagyot jutalmazta Fekete Károly. Berkési Sándor csaknem ötven éve vezeti a Debreceni Református Kollégium Kántusát. Hosszú éveken keresztül a Tiszántúli Református Egyházkerület zenei főigazgatója volt, ezt a pozíciót Arany János vette át.

A közgyűlés első napján bizottsági és előadó jelentések is elhangoztak. A tanácskozás október 9-én délelőtt folytatódott tovább. Szabadi Árpád áhítatában kiemelte, hogy Isten a tegnapot vagy a múlt elrontó embernek is jövőt tervez, éppen ezért nem szabad azon rágódnunk mi történt, nem szabad másokat hibáztatnunk, hanem meg kell hallani Isten szavát, meg kell érezni szeretetét. A Hajdúvidéki Református Egyházmegye esperese hangsúlyozta, hogy ha élő kapcsolatunk van az Úrral, akkor minden helyzetből van kiút, bár ehhez először magunkba kell tekinteni és oda kell borulni az Úr elé.

Az áhítat után a szakterületek beszámolóit hangoztak el, majd a lelkésszentelő istentisztelettel zárult a közgyűlés. Az ünnepi alkalmon a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke hirdetett ígét. Fekete Károly prédikációjában kiemelte, hogy szükség van a külső-belső megújulásra, ezért is kell a fiatal erő. Meg kell őrizni a régi, jó tapasztalatokat, de szükség van az új dolgokra is, és akkor vagyunk jó úton, ha érezzük, hogy Isten kegyelme munkálkodni akar rajtunk keresztül. A Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke azt kérte a felszentelt lelkipásztoroktól, hogy a szolgálati helyükre, gyülekezeteikbe az evangélium megújító erejét vigyék magukkal.

A Tiszántúli Egyházkerületben idén 20-an kérték lelkésszé szentelésüket, a sikeres lelkészképesítő vizsga után. A tiszántúli felszentelt lelkészek: Dancs Imre, Fazakas Márk, Fekete Lajos Péter, Hajdu Gábor, Jeneiné Hurja Bettina Valéria, Kádas Richárd László, Keszegh-Seres Patrícia, Kovács Tibor, Lovász Adrienn, Lovász Márton, Lukács Beáta, Miklós László, Petróczi Szabolcs, Sütő Dóra, Szilágyi János, Szilágyi Sándor, Tóth Dorottya Tünde, Tóth László, Vida Máté, Viltskó Ádám. A kerület most felszentelt 20 lelkésze már önállóan választható lelkipásztorokként folytathatja szolgálatát.

Köszönjük

a BékésMatrix vállalkozásnak,
hogy rendelkezésünkre
bocsátotta a lapban
megjelentetett
fényképeket!

Isten mindig ad második esélyt

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Missziói Bizottsága Békésen tartotta ebben az évben az országos missziói napot. A református gyülekezetben Pintér Imre pümkösi lelkész (Buda-pest-Ferencváros) hirdette Isten ígését. Jeremiás próféciája (a fazekas példája) alapján elmondta: Isten jót készít az embernek, és mindig ad második esélyt.

Október 11-én nyolc helyszínen (Békésen és Mezőberényben) más és más felekezetű lelkészek prédikáltak a keresztyén gyülekezetekben. A református templomban Pintér Imre úgy fogalmazott, hogy Isten és ember között az a fő különbség, hogy míg az ember a saját helyzetét reménytelennek látja, addig Isten reményt és lehetőséget lát ben-

nünk. Ehhez azonban fel kell nőnünk. Az agyagot nem dobja el a fazekas-mester, hanem újra formálja és új, szebb edényt készít belőle. Péter, aki megtagadta Jézust, a feltámadás után ismét találkozott a Mesterrel. Ő azonban ahe-lyett, hogy eldobta volna, nem ezt tette, mert lehetőséget látott benne. Jézus már látta azt az embert benne, aki az életét is kész odaadni érte. Isten nem dobja el az embert, hanem újra formálja, megsegíti. Az átgyúrás fájdalmas, de tudni kell, hogy ebben a fájdalomban is ott van velünk az Úr. Amikor az életünkben viharok vannak, akkor is tudnunk kell, hogy ott van az Úr a közelben, Ha Isten a kezébe vesz, nem rosszabbá, hanem jobbá tesz téged – fogalmazott Pintér Imre.

Jézus útja az életre vezet

Október 11-én a békési baptista imaházban tartotta a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Missziói Bizottsága az idei missziói napjának második részét.

Délután háromkor fórumbeszélgetésre került sor, amelyen megjelentek a bizottság tagjai és a helyi gyülekezeti vezetők. Megismerhettük a református, evangélikus, baptista, pümkösi és metódista egyházak missziói tevékenységét.

Dr. Fekete Károly tiszántúli református püspök Lukács evangéliuma 11. fejezete 29-32. versei kapcsán úgy fogalmazott: Jézus Krisztus a jelek jelen, nem adatik az embereknek más jel. A felolvasott történetben a farizeusok jelet kívánnak tőle, de Jézus ezt nem hajlandó

megtenni, mert hiteltelenné vált volna, ha mások kérésére tesz jeleket. A püspök arra a kérdésre kereste a feleletet, hogy miként lehet győztesé válni és miért lehet vesztesé válni? Mint mondta, a világtörténelem egyetlen nemzedéke sem kapott annyi jelet, mint a Jézus korabeli zsidóság: halottak feltámadása, betegek gyógyulása, kenyérszaporítás. Ez mégsem volt elég. A győztes ember önmagát Isten mértéke szerint vizsgálja, visszatér a helyes jelérzéke és arányérzéke. Jézus útja átvezet a halálból az élet-

be, Jézus feltámadása az igazi jel, amely megmutatja, hogy vesztesből győztesekké válhatunk.

Dr. Fischl Vilmos röviden bemutatta a 72 éves múltú visszatekintő MEÖT történetét. A protestáns egyházak együttműködési szervezetéhez a kései Kádár-korszakban az ortodoxok is csatlakoztak, de felvették a kapcsolatot a katolikus és unitárius egyházakkal is. A Magyar Pümkösi Egyház 2011-ben csatlakozott.

Az istentisztelet végén szeretetvendégségre került sor.

Madzagfalvi cserkészek

Szeptember 4-én és 5-én került megrendezésre a XVI. Madzagfalvi Napok, melyre 5-én a Református Egyház is kivonult egy sátorral. A sátor egyik felében a református oktatási intézmény, a másik felében a 175. számú Bocskai István cserkészcsapat mutatkozott be, és ők szerveztek különféle programokat az oda látogatóknak.

Az óvó nénikkel kézműveskedni lehetett; sok érdekesség mellett mignont is készíthettek a gyerekek, míg a cserkészekkel az óriási társasjátékokat, többek között: a Twistert, a Kinevet a végén!-t és a malmot próbálhatták ki életnagyságban. Mindeközben lágy zene szólt a sátorponyva alatt, és aki se nem játszott se nem kézműveskedett, megcsodálhatta az óvodások, illetve a cserkészek életképeit plakátokon és a kivetítőn egyaránt. A nap folyamán felkerültek egy hosszú madzagra a különféle színes őrsi zászlók is, melyen az oda látogatók elolvashatták az őrsök névsorát ill. a ré-

giek kereshették meg magukat. A kitűző készítés nagyon népszerűnek bizonyult, és a kreatívak egy-egy rókás képet vagy Bi-Pi-t hordhatnak ezután büszkén a mellkasukon. Délután a sátor másik felében a testnevelő tanárokkal csinálhattak különböző ügyességi feladatokat a mozgani vágyók.

A szép idő és a változatos programok sok érdeklődőt vonzottak a sátorhoz, akiknek tudtunk a cserkészeiről és az iskolánkról mesélni. Örülök annak, hogy minőségi és tartalmas programokkal emelhettük a Békés városiakról a városiaknak szóló programsorozat fényét.

Pap Zsuzsanna őrsvezető

Kontrasztkiállítás

Közel másfél hónapig volt látogatható városunkban a Kontrasztkiállítás, azaz a Magyar Református Egyház és a Magyar Rendőrség közös, ifjúság és családmegőrző kiállítása. Olyan családokat és fiatalokat érintő témákat kerültek feldolgozásra, melyek ott vannak a hétköznapijainkban, de nem beszélünk róla. Sokan szenvednek miattuk, de tabuként tekint rájuk a társadalom, mert könnyebb hallgatni és úgy csinálni mintha nem vennék észre bizonyos dolgokat, mintsem hogy cselekedjünk, segítsünk.

A kiállítás neve is árulkodik arról, hogy a témákat két oldalról szemlélve, kont-

raszta helyezve boncolgatja. Ezek a témák a következők:

1. Gyermekvállalás, szexualitás, a születés csodája – Az emberi élet értéktelenné válása (abortusz)
2. Példaképek, apa-anya szerepköre, a szülők tisztelete – generációs problémák, családon belüli erőszak
3. Szabadság és öröm (pótszerek nélkül) – Szenvedélybetegségek, önpusztítás
4. Házasság, családi élet – Válás, széthulló közösségek
5. Hazaszeretet – Koszopolitizmus
6. Az élet értelme, céltudatos élet – Öngyilkosság, céltalanság, depresszió
7. A megváltás csodája

Hét téma, hét szoba. Minden szobába a képek és molinók mellett videókat is vetítettünk, melyek segítettek elmélyülni az adott témában. Tudni kell a kontrasztkiállításról, hogy ellentétben a többi prevenciós kiállítással vagy előadással, itt nem az aktuális törvényekkel, mint fékezőerővel riogatják a látogatókat, hanem minden egyes témához bibliai üzenet van rendelve, egyfajta kapaszkodó gyanánt.

Amióta megszületett a Kontrasztkiállítás, közel száz ezer ember nézte már meg Budapesten, Debrecenben, Miskolcon, Kolozsváron, Nyíregyházán, Kisvárdán és most már Békésen.

Régóta dédelgettük már a kiállítás bemutatását, így amikor több hónapnyi szervezés és tervezés után, a budapesti Szilágyi Dezső téri gyülekezetből értesítették, hogy mehetünk az anyagért, azonnal és nagy örömmel indultunk útnak. Az idő szorított bennünket, így körülbelül 3-4 nap alatt kialakítottuk a békési galéria nagytermében a szobákat, megszerveztük a lelkipásztorok beosztását, valamint felvettük a kapcsolatot a városi és megyei rendőrkapitánysággal is.

Jelentem a testvéreknek, hogy városunkban közel 400 ember láthatta a kontrasztkiállítást. 400 ember, három országból, 25 településről.

Molnár Máté

Készség és félkésztség

Marton Károly, Kovács Kinga és Molnár Máté

Kovács Kinga vagyok a Debreceni Református Hittudományi Egyetem IV. éves, végzős hallgatója. Jelenlegi státuszom: exmisszus-gyakornok, ami a mai napig úgy él a köztudatban: segédlelkész. Nem is olyan régen egy kedves tanárom száját a következő szó hagyta el: félkész.

Mind ez vitathatatlan tény, van mit tanulni. A tankönyvek után újabb tanulmányok várnak az emberre, amiről azt gondolom, egy egész életet ölel fel. Félkésznek lenni nem egy rossz állapot. Azt jelenti számomra, van még idő arra, hogy átfontoljak a dolgokat, a kapott információkat, ami megnyugtató. Nagyon sok fiatalnak nincs lehetősége arra, hogy ilyen állapotba kerüljön. A többségétől meg sem kérdezik: készen áll-e arra, hogy elkezdje az életét? Készen áll-e arra, hogy felnőjön?

Így válik az idő ellenséggé, a teremtetett rend rendezetlenséggé. De a félkész állapotainkkal mehetünk valakihez. Akinek el lehet mondani: Uram formáld ki az én készségemet. A Biblia történeteire is jellemző, hogy Isten mindig ott tudott nagyot tenni, ahol az adott

szerepelőnek kevés volt. Olvashatunk olyanokról is, akik egyenesen tiltakoztak, az Isteni akarat megtétele ellen, mondván: én ezt nem tudom megtenni, nincsenek meg hozzá a készségeim.

A „nem tudásunk” felismerése és megvallása nagyon komoly és fontos ajtókat nyithat meg, ahol már nem mi kell, hogy cselekedjünk, hanem cselekszik valaki általunk. Megrengető erő lehet a helyzeteink helyes felmérésében.

Az előbb írottak tekintetében nem tudok mást mondani önmagamról, hogy hálás vagyok. A szüleimnek, nagyszüleimnek, akik nagy szeretettel neveltek Napkor községében és megtanítottak arra, micsoda ajándék, ha az embernek van egy nagy, tradíciókat és szokásokat őrző családja. A teológiai professzoraimnak, hogy tudásban a legtöbbet és legjavát adták át számunkra és a Békési Református Egyházközségnek, hogy szeretetével körbe vesz. Molnár Máté tiszteletesnek, akivel öröm együtt munkálkodni és nem utolsó sorban Katona Gyula Eszperes úrnak mindennemű tanításáért.

Kovács Kinga

Hitmélyítő sorozat októberben

Nem mindennapi hitmélyítő alkalom volt október 14-17. között Békésen: gimnáziumunk volt diákja, miskolci lelkipásztor tartott evangelizációt a gyülekezeti házban. A fiatalos és lendületes szolgálatot végző lelkész egy fejlődő és virágzó gyülekezetet pásztrol a feleségével.

Ézsaiás és az Apostolok Cselekedetei üzenetei alapján arról beszélt a lelkész, hogy Jézusban nagyobb van itt közöttünk, mint a szokásaink. Ki kell engesztelődnünk Istennel és egymással. Hinni azt jelenti, hogy elhiszem és ráteszem az életemet Jézusra, mert benne nagyobb lehetőségek vannak. Jézus meg tud változtatni. Isten a személyes nyomorúságaim fölé helyezte Jézust, hiszen benne megvan az az erő, amely térdre kényszerít. Isten nem élhetetlen és íztelen életre hív el, hanem olyanra, ahol békesség van közel és távol. A gyülekezet fontos, mert Isten a gyülekezeten keresztül akar elérni másokat. Isten haragja véges, kész a megbocsátásra, a szeretete és a kegyelme viszont végtelen. Nála nincs túl jelentéktelen ember.

Dandé András lelkész Miskolc-Avas lakótelepen szolgál, annak a déli részén létrehozott missziói egyházközségben, amely 15 éves múltra

tekint vissza. A 40 ezres lakótelepen éltek reformátusok, akik vagy környező református gyülekezetekbe jártak, vagy nem volt kapcsolatuk az egyházzal. A missziói egyházközség 2002-ben alakult meg hivatalosan. Jelenlegi 150 fős termüket kinőtték, és saját gyülekezeti ház-templom építésén fáradoznak.

A lelkész így vall magáról: „1976. szeptember 29-én, Gyulán születtem. Békésen, a Szegedi Kis István Református Gimnáziumban végeztem középiskolai tanulmányaimat. 1995-ben felvételt nyertem a Debreceni Református Teológiai Akadémiára, ahol 2001-ben végeztem. 2001-2003 között a hollandiai Kampen-ben voltam ösztöndíjas hallgató. 2003-tól 2007. december 31-ig feleségemmel együtt a Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközségben szolgáltunk beosztott lelkészként. 2003-ban, 6 év után házasodtunk össze. Kisfiunk, Ábel 2006. október 3-án született, az Úr ajándékaként! Édesanyám és öcsém Pécsen élnek, édesapám már az Úrnál van. Feleségemmel együtt Istentől kirendelt szolgálatnak éljük meg avasi napjainkat abban a reménységben, hogy az Ő és a gyülekezet segítségével sokakat elvezethetünk az Élet Forrásához, Jézushoz!”

Molnár Máté és Dandé András lelkészek

Állandó kihívásunk a reformáció

És léssen egy akol, és egy
pásztor.
(Ján 10.16.)

Minden év október 31. napja nagy ünnepe a protestantizmusnak. A reformáció napján elsősorban emlékezünk arról az egyébként jámbor természetű Ágoston rendi szerzetesről, akit mi Magyarországon Luther Mártonnak ismernek, és aki 1517-ben ezen a napon függesztette ki a Wittenbergi vártemplom bejáratára a 95 pontból álló téziseit. Nem akart ő egyházszakadást, sőt ellenkezőleg, csak megvitatásra szánta az általa elképzelteket, legfeljebb egy kis teológiai vitát akart az egészből csinálni. Azt ő maga sem gondolta, hogy a kifüggesztés mozdulatából mekkora botrány lesz, ami aztán elvezet a második nagy egyházszakadáshoz. (Az első a keresztény egyház keleti és nyugati részre történő szakadása 1054-ben)

Ha visszagondolunk a keresztény egyház történetére, láthatjuk, az tele van megújulásokkal. Már ilyen volt az első zsinat is, az apostolok zsinata Jeruzsálemben, ahol is döntöttek a pogányság missziójáról. De azt ezt követő – az egyháztörténet a hét egyetemes, vagy ökumenikus zsinat elnevezéssel illeti - zsinatok eseményeiben is találunk reform gondolatokat. Elég, ha csak a 325-ös niceai zsinatra és az ott elfogadott szentháromságtanra gondolunk. Az akkori szellemi környezetben egy ilyen horderejű kérdést keresztülvinni nem volt egy kis feladat az egyházatyák részéről.

Időben továbbhaladva, a 10. század környékén, illetve azt követően is számtalan reformintézkedéssel találkozunk, nem utolsósorban ezek az egyházra akkoriban jellemző mély erkölcsi válságot igyekeztek volna megoldani

és megreformálni. Ilyen volt a Cluny-i reform, melynek kapcsán a szerzetesrendek oly mértékben átalakultak, hogy akár egy modern gazdasági csodaként is tekinthetünk rájuk. De meg kell említenünk a 13. századtól egyre erősebben felbukkanó előreformátorok munkásságát, úgymint Vald Pétert Franciaországból, Wycliffe Jánost Angliából, Husz Jánost Csehországból, vagy Savanarolát Olaszországból. Nem vitás, hogy az ezt követő történelmi korszakban bekövetkezett második nagy egyházszakadással létrejövő protestáns egyháznak jó része sikeresen újult meg.

A reformáció gyakorlatának bevezetését, és a reformált egyházak megjelenését követően sem volt csend a keresztény világban.

A keresztény egyház nyugati részének válasza a reformációra szinte azon nyomban megszületett, amikor is kezdetét vette a Tridenti Zsinat (1545-1563), és amit ellenreformációnak hívunk. Számtalan szenvedést, halált okozva ezzel. Máiig élő, és kitörölhetetlen emléke a magyar reformátusságnak az 1674 március 5. napján Pozsonyban felállított különbíráson indult bűnvádi eljárás, ahol több, mint 300 protestáns (református és evangélikus) pap és tanító jelent meg a megidézett hozzátétőlegesen 700 főből, és akiket hitük elhagyására, a katolikus vallás felvételére, és nyilvános bűnmegvallásra kényszerítettek volna. Ezen folyamat végeredménye lett az a történelemben papok gályarabságaként ismert tény, amikor is mintegy negyven, hitét mindvégig megtartó lelkész hurcoltak Nápolyba, ahol is eladták őket gályarabnak. A pontosság kedvéért jegezzük meg, hogy harminc-ketten érkeztek meg az olasz városba,

a többiek az út során meghaltak.

A nyugati mintájú katolikus kereszténység valójában a 20. század közepéig, a II. Vatikáni Zsinatig (1963-1965) nem tudta a reformációt teljes valóságában elfogadni. Megjegyezzük ekkor sem, legfeljebb a keresztény egyházak felé történő nyitás szükségességét ismerte fel.

A 19. század vége felé, valamint a 20. század elején ugyanakkor a protestantizmus is belátta, hogy a reformációval létrejött, igen sokszínű ellenzéke a katolikuságnak akár káros is lehet, így az említett időszakban megindul protestáns oldalon is az egységesítés gondolata, ami az ökumenikus mozgalmakban keresi erre a gyógyírt.

A modern ökumenikus mozgalom életre hívója a 20. század elején az anglikán egyház, az amerikai protestantizmus, és kevésbé hangsúlyozottan az európai protestáns mozgalmak egymásra találásának igénye, ami megjelent az 1910-ben tartott Edinburgh-i Missziói Világkonferencián. Itt már nemcsak tudatosul a megosztottság ténye, hanem az ellene való tenni akarás is megjelenik, igaz két irányban.

Az egyik irány, amit az amerikaiak képviselnek, a „hit és egyházszervezet” névvel, aminek lényege, hogy az egymástól eltérő protestáns egyházak összevetették az általuk alkalmazott teológiai nézeteket, míg a másik, inkább európai vonalon megindult folyamat vezérgondolata az „élet és munka, vagy más fordításban cselekedet” mozgalom, ami a szociális és karitatív munkára összpontosít. Ezen két irányzat lényegét, ha leegyszerűsítjük azt látjuk, hogy az egyik elméleti, a másik gyakorlati síkon munkálkodott.

A két irányzat végül is külön – külön megtartotta világtalálkozóját 1937-ben, az előbbi Edinburghban, majd az utóbbi Oxfordban. A két mozgalom az ökumené jegyében 1948-ban, az amszterdami világgkonferencián egyesül, és létrejön az azóta is működő Egyházak Világtanácsa, melynek székhelye Genfben van.

Az utóbbi évtizedek legjelentősebb megnyilvánulása a Leuenbergi Konkordia, (1973) ami az európai reformált egyházak, közöttük a református egyház testvéri kapcsolatát volt hivatott kinyilvánítani.

Sajnálatos módon azt látjuk, hogy az utóbbi évtizedekben az ökumené mozgalom egyre inkább halványodni látszik, még akkor is, ha ez egyházközi, vagy nagyobb területi szervezetekben különösen nem is vehető észre. Ennek persze nem az az oka, hogy az utóbbi időkben nem voltak összejövetelek, konferenciák, könyvtárnyi irodalom látott napvilágot, mindinkább az, hogy a sok tanácskozás, ajánlás, jegyzőkönyv nemhogy megszüntette volna a frontvonalakat, inkább megerősítette. Egy 2012-es (National Post jelentése) szerint az északi féltekén, úgy Amerikában, mint Európában statisztikailag csökken a keresztények száma, ugyanakkor a vallástalan ateisták száma növekszik. A csökkenés a katolikus hívők számára is vonatkozik. Ilyen körülmények között érthető, hogy a keresztény egyházak a saját belső gondjaikkal vannak elfoglalva, a saját fennmaradásukért küzdenek, és kevésbé fontos az egység helyreállítása, vagy akárcsak az együttműködés. Arról már nem is szólva, hogy egyes vélemények szerint (a jelen sorok írója ezt a véleményt nem osztja) a fogyatkozó hívők száma visszavezethető az keresztényi egység meg-

Állandó kihívásunk a reformáció – folytatás a 8. oldalról

osztottságára.

Az ökumenikus mozgalmak közül a „hit és egyházszervezet” mozgalom kihűlt, önmagát is agyonteológizálta. Talán nem ismerték fel az ezen mozgalomhoz tartozók, hogy a keresztény hit nemcsak teológia, vagy úgyis mondhatnánk, hogy több, mint teológia. A kereszténység hit és szeretet, közösség, a másiktól való gondoskodás legnemesebb formája. Talán ezért is vallják sokan, az ökumenikus mozgalmaknak most már inkább a cselekvés, a tevőleges közreműködés irányába kell elindulniuk.

Tanított ismeretelméleti tétel, hogy annak ellenére, sokan ugyanazt nézik, mégis kissé mindenki másként látja. Nem az a lényeg tehát, hogy a Krisztus által alapított egyházat egyénileg ki-ki hogyan látja, hanem az, hogy Krisztust lássuk benne. Sokak álláspontja az ökumenizmus gyengéjéről éppen ebben keresendő, meggyőzni akarjuk a másikat a saját szemponturnkról és nem pedig megérteni a másik szempontot.

Példa lehet a fentiekre az, ha Krisztus tanítványaira nézünk, annál is inkább, mert mi mindannyian Krisztus ta-

nítványainak érezzük magunkat. A 12 tanítvány – jelképezve a zsidóság tizenkét törzsét – egyen-egyenként mások voltak. Milyen sokszínű volt ez a csapat, milyen eltérő karakterekkel rendelkeztek. Volt közöttük halász, vámszedő, zelóta, aggodalmaskodó, türelmes, heves, sőt még áru-ló is, és mennyi különböző teológiát képviseltek. Volt, aki a zsidókhoz írt evangéliumot, volt aki a szeretetről szó-nokolt, és látnok volt, és volt aki az igaz hitből való meg-igazulás tanát hirdette, mégis mindannyian Krisztus követői és az egyház részei.

Láthatjuk tehát, hogy az egyház soha nem volt uniformizált közösség, inkább hasonlított egy a helyi, adott országbeli viszonyokat nagyon is figyelembevevő közösségre, amiben a különböző tradíciók önmagukat nem feladva, de mégis az Apostoli Hitvallás talaján állva, egyetemes testvéri közösségben akarnak élni egymással.

Akár így is gondolhatunk az éppen két év múlva beköszöntő ünnepi időszakra, ami a második nagy egyházszakadás 500. évfordulóját hivatott megünnepelni.

Dr. Petneházi Zsigmond gondok

Köszönet a szoborra adott pénzért

Október 4-én Marton Károly, Magyarittabé református lelkésze hirdette Isten Igéjét a békési református templomban.

A szombati III. Békés-Bánati Református Találkozón a magyarittabéi reformátusok is részt vettek, Marton Károly lelkész és kedves felesége vezetésével. A gyülekezetet és a falut Békésről és Vésztőről kivándorolt magyar reformátusok alapították a XVIII. század végén.

Marton Károly vasárnapra is maradt és Békésen és elvállalta a délelőtti templomi szolgálatot. Az istentisztelet végén a lelkész köszönetet mondott azért a több százezer forintos adományért, amelyet a szombati nagy rendezvény során dobtak a résztvevők a perselybe, és amelyet Magyarittabének ajánlottak fel. Mint ismert, tavasszal ismeretlen tettesek ellopták Kossuth Lajos 1904-ben felállított szobrát a templom mellől. Az alkotás Kárpát-medence legdélebbi Kossuth-szobra volt. A pénzből, valamint más települések, magánszemélyek támogatásából a közeljövőben új szobor készül.

Fontos döntéseket hozott a presbitérium

Augusztus 17-én és szeptember 13-án is összeült a presbitérium Békésen. Katona Gyula beszámolt: július 12-én egyházlátogatás volt a gyülekezetben, ennek jegyzőkönyvét ismertette a presbiterekkel. Július 25-én volt Fehér Csaba lelkész búcsúztatása a gyülekezeti teremben, augusztus 15-én pedig egyházmegyei közgyűlés volt Körösladányban. A gyülekezet életében a két legnagyobb horderejű ügy az ingatlan-csere és a református találkozók Békésen. A Békési Református Egyházközség csere és értékkiegyenlítő kifizetés révén Békés Város Önkormányzatának átadja a Csabai

út 42. szám alatti ingatlanját, de megszerez egy Fáy utca 11. szám alatti emeleti lakást és a Petőfi utca 15. szám alatti ún. igazgatói lakást. Az ügyletre a presbitérium mellett a városi képviselő-testület is rábólintott. Katona Gyula arról is tájékoztatta a presbitereket, hogy augusztus 1-től a gyülekezetben szolgál Kovács Kinga gyakornok. Továbbra is a gyülekezetben szolgál Molnár Máté is, aki a bélmegyeri gyülekezetet is gondozza. A szeptemberi ülésen a presbitérium, mint fenntartó módosította a Szegedi Kis István Református Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium szervezeti és működési

szabályzatát is. Ebben szerepel az is, hogy az intézmény új ifjúsági lelkésze Molnár Máté.

Elfogadta a presbitérium az „Elvárásaink az istentiszteletek rendjéhez” című dokumentumot, amely szabályozza, hogy milyen viselkedési normákat vár el a gyülekezet az istentiszteletek, az úrvacsora és a keresztesítés alkalmával. Ez egy kiadványban is megjelent, melynek címe: „...ékesen és jó rendben...”. Díjmentesen kapható a Lelkészi Hivatalban.

Mucsi András presbitéri jegyző

A hazai reformáció első szakasza

Október a reformáció hónapja. Írásunkban Mucsi András, a Szegedi Kis István Református Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium történelem szakos tanára a reformáció hazai megjelenését mutatja be.

A reformáció mozgalmával kapcsolatban mindenek előtt le kell szögezni, hogy nagyon sok forrásból táplálkozott, és **több irányzatra oszlott**, ezért sem lehet egyszerűen „a” hazai reformációról beszélni, és vele kapcsolatban nem szabad leegyszerűsítő képleteket használni. **Az 1526-os mohácsi csatában elveszett nem csak a király és a sereg nagy része, de elesett a hazai főpapság színe-java is.** Ennek ellenére talán azt mondhatjuk, hogy már a csata előtt meghalt a főpapság – legalább is erkölcsi értelemben mindenképpen. Különösen Mátyás uralkodása idejére és a Jagelló-korra jellemző, hogy reneszánsz gondolkodású, finoman szólva világias életvitelű és idegen ajkú személyek nagy számban viseltek magyar egyházi méltóságokat. Nem a vallásosság, hanem a politikai és családi érdekek határozták meg a tisztségek betöltését. **Ez az időszak azonban nem az elvallástalanodás, hanem éppen ellenkezőleg: a vallási elmélyülés korszaka.** A XV-XVI. században számos város szerezte meg az önkormányzati jogokat, és ezt arra használták ki, hogy a humanizmus jegyében művelt és vallásos papokat hozzanak a plébániákra. **A humanizmus erősen hatott Magyarországon is.** Számos tudós pap prédikációs kötete, bibliafordítása, magyarázatos Bibliája jelent meg ezekben az évtizedekben. **Hunyadi Mátyás uralkodása idején egyedül a bécsi egyetem 951 magyar diákot vonzott,** Krakóban pedig a röpke harminc-

két év alatt majdnem 1500 diákunk szerzett tudást! Azok a szerzők, akik a Német-Római Birodalom reformátorainak gondolkodását formálták, hazánkban is közismertek voltak a püspöki-káptalani udvarokban, így nem csoda, hogy **1517 után is bámulatos gyorsasággal reagált a magyar tudós közvélemény a vallási változásokra.** Magyarország területén számos huszita is élt (Felvidéken). A magyar specialitás abban áll, hogy **az eszméket a hazai viszonyokra alkalmazták,** azok között válogattak, a magyar kérdésekre kerestek magyar válaszokat.

A hazai reformáció első alakjai a hazatért diákok és a külföldről ide költöző egyházi személyek voltak. Az egyik lutheránus felvidéki lelkész korábban a würzburgi dómban prédikált, Grynaeus Simon budai lelkész pedig Bécsből volt kénytelen eljönni, hogy az egyetemi katedrát budai könyvtárosságra cserélje. **1526 előtt már jelen volt a lutheranizmus Magyarországon. A német városok már 1526 előtt reagáltak Luther tanaira, ők saját anyanyelvükön ismerhették meg a német szerzetes műveit,** míg a magyarok csak másodkézből, Luther-ellenes iratokból és az elítélő törvényekből ismerhették meg a reformációt. **A német városok (Sopron, Szeben, Lőcse, stb.) lelkészei már 1526 előtt lutheri szellemben prédikáltak,** amire az udvar vizsgálóbiztosok kiküldésével válaszolt. **1523-ban a budai országgyűlésnek már törvényt kellett hoznia az „eretnekek” ellen,** akinek büntetése halál és vagyonelkobzás volt. Elsőként nézzük meg azt, hogy mi segítette elő a reformáció terjedését az országban!

Az első ok mindenek előtt politikai. A csatavesztés után fejtelenség lett úrrá az

országban, a politikai-egyházi vezetés ottmaradt a csatamezőn. Az országnak egyszerre két királya is lett: Szapolyai János (1526-1540), valamint Habsburg Ferdinánd (1526-1564). **A két király egymás ellen harcolt, de arra vigyáztak, hogy alattvalóiknak kedvezzenek, hiszen attól kellett tartani, hogy átállnak a másik király táborába.** Éppen ezért vallási téren is óvatossággal kellett lenni. A két királyi udvar óriási költséggel működött, ezért kapóra jött, hogy **a megüresedett püspöki székek javadalma a királyi kincstárba folyt be.** Egy-egy főúr megnyerése is történhetett egyházi javadalom adományozása révén, és a támogatásért cserébe nem feszegették a főúr vallási felforgását. **Az országos méltóságok jelentős részét ebben a korban amúgy is protestáns főurak töltötték be.**

Törökbarátsága miatt János királyt kiközösítette a pápa, de ennek ellenére buzgó katolikus maradt, a protestánsokat gyűlölte és lehetőség szerint üldözte. **A főnemesség is előszeretettel gyarapította vagyonát a gazdátlan egyházi javadalmakból.** Egy főúrnak nem kellett protestánssá lennie ahhoz, hogy rátegye a kezét az egyházi birtokokra, hiszen a király volt az egyház főkegyura, tőle is el lehetett kérni azt, ami megtetszett. Tény, hogy a helyzet nem erősítette, hanem gyengítette a katolikus egyházat. **A királyi kincstár számára teljesen közömbös volt, hogy milyen felfogást vallanak a szabad királyi városi polgárok és lelkészeik,** számukra az adó befizetése volt fontos. A főurak támogatása is nagyon fontos volt. **Thurzó Elek felvidéki protestáns főúr, aki 1527-ben országbíró lett, hatalmas kölcsönökkel támogatta I. Ferdinándot, aki eltúrte, hogy**

Pozsony, Nyitra, Trencsén és Szepes vármegyék áttérnek az új hitre. Dunántúlon az első, a protestánsokat támogató főúr **enyingi Török Bálint** volt, őt **Nádasdy Tamás** követte Vas és Sopron megyében. Sárváron dolgozott **Sylvester János** humanista tudós, itt nyomtatta ki 1541-ben a magyar nyelvű Újszövetséget. A horvátok és szlovének lakta területeken a Zrínyi és Erdődy-család pártolta a reformációt. Északnyugaton a **Thurzó, Balassa és Révay,** északkeleten a **Homonnai-Drugeth, Perényi-család,** a Tiszaújlakon a **Báthory, Nadányi és Massai-familiák** voltak a protestánsok erős támaszai. A **kegyúri jog** birtokában a protestáns nemeseknek nem kellett erőszakkal áttéríteni jobbágyaikat egy másik vallásra, csupán olyan lelkészt hoztak, aki a nekik megfelelő teológiai nézeteket képviselte, és lassan, szinte észrevétlenül a teljes közösség az új hitvallás híve lett. Ugyanezt használták ki a szabad királyi városok, valamint a mezővárosok, amelyek **szabad plébánosválasztási jogukkal** élve természetesen protestáns lelkészeket hoztak településükre.

A második ok vallási-teológiai. A protestánsok voltak abban a helyzetben, hogy **teológiai szempontok alapján értelmezzék az ország politikai helyzetét.** A katonai helyzet kilátástalansága, az állandó török veszély, a királyok testvérháborúja nyomán mindenki az okokat kereste. Volt, aki a régi hitben erősödött meg, mások szerint pedig éppen a régi, felületesnek vélt vallási gyakorlat, a hitehagyás miatt következett be a katasztrófa. **Az Istennel való kapcsolat, az üdv tudat erős adott az állandó életveszélyben.** A protestánsok megmutatták a kivezető utat is: meg kell térni, és Isten evangéli-

A hazai reformáció első szakasza

folytatás a 10. oldalról

uma felé kell fordulni. A mohácsi csata és a török megszállás Isten jogos büntetése a nép bűnei (bálványimádás, hűtlenség, kegyetlenség, erkölcsatlenség) miatt.

A harmadik ok technikai: a protestánsok a kor média-lehetőségeit maximálisan kihasználták. A reformáció a prédikációt állította az istentisztelet középpontjába, ehhez nemzeti nyelvű bibliafordítást és énekeket készített. Az új hit terjesztését szolgálták az iskolák, könyvnyomtatás, a dráma, szépirodalom, az énekirodalom. Hitvallások, teológiai munkák, értekezések, históriás énekek születtek, a magyar nyelvű irodalmi élet megpezsdült. Még az üldözés is a protestánsok javára szolgált. A nyugati protestáns teológiai irodalom hazai terjedéséért sokat tettek a külföldön százával, ezrével tanuló diákok is. Főként ezzel is magyarázható a lutheri irány erőssége: Wittenberg egyetemén több száz magyar tanult, akik elsősorban Melanchton közvetítő, Zwingli és Kálvin felé is nyitott tanait hozták Magyarországra.

A negyedik igen nyomós ok a katolikus egyházszervezet szétesése volt, amely részben következmény is volt. 1573-tól még esztergomi érseket sem neveztek ki 23 évre, hogy a hatalmas javadalmat a kincstár végvári költségekre használhassa fel. A nyitrai püspökség 1528-as megüresedése után 30 évig nem volt főpásztor, annak javait az evangélikus Thurzó család zsebelte be. Az egri püspökség jóvedelmét először a protestáns Perényi Péter, majd annak halála után az országgyűlés használta fel a vár működtetésére. 1538 után már csak három felszentelt katolikus püspöke volt az országnak, nem volt, aki papokat képezzen és szenteljen a megtépzott katolikus egyháznak. Az esztergomi

egyházmegye 900 plébániája közül 1561-ben már csak 119-ben volt katolikus pap, ezek közül 62 nős volt. A katolikus papság jó része állt a protestánsok oldalára, vagy a protestáns nézeteket részben átvették: számos nős és ágyast tartó pap volt, de ha a püspökök ezeket leváltják, akkor még annyi pap sem lett volna. A szerzetesség még rosszabb helyzetbe került, mivel a protestánsok feleslegesnek ítélték őket. Míg a legtöbb szerzetesrend széthullott, a ferencesek és pálosok néhány helyen dacoltak velük és a törökökkel is. Így maradt katolikus Csík magyarsága a Kárpátok között. A török hódoltságban rendszeresen üldözték őket. A felszentelt papok szerepét a licenciátusok vették át, akik olyan elkötelezett civilek voltak, akik püspöki engedéllyel járták a protestáns (és török) vidékeket, kereszteltek, áldoztattak, béráltak, eskettek, temettek.

Az ötödik ok a reformátorok szellemi fölényében keresendő. Az új hit apostolai meglehetősen nagy energiával, fanatizmussal végezték munkájukat, és felkészültségben messze felülmúlták a régi hit papjait. A nép nyelvén, egyszerűsített formában végzett vallásgyakorlat, a Biblia központi szerepe széles néprétegeknek volt szimpatikus. A jelentősen átszervezett iskolák, immáron mint kollégiumok protestáns szellemiségű diákokat képeztek, akik eredményesen vitatkoztak bárkivel.

A reformáció terjesztésének két útja volt: a már protestáns szellemiségű német városokból elterjedt az új hit az őket körülvevő magyar és szlovák területekre, illetve a protestáns vándorpredikátorok teljesen új, eddig érintetlen területeket kerestek fel.

Mucsí András

Új segédlelkész a reformátusoknál

Augusztus elejétől gyakorlati évét a Békési Református Egyházközségben tölti Kovács Kinga, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem teológus hallgatója.

A lelkészjelölt hölgy Napkor községben (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) nőtt fel, a

családja ott él. Mindkét ágon református felmenőkkel rendelkezik. A nyíregyházi Kosuth Lajos Evangélikus Gimnáziumban érettségizett, majd felvételt nyert a Debreceni Református Hittudományi Egyetemre. Érdeklődési területe az Újszövetség és a lelkipálya, szívesen dolgozik fiatalokkal, hátrányos helyzetű emberekkel. Komoly gyülekezeti tapasztalattal rendelkezik: két évet dolgozott Biharnagybajom református gyülekezetében. Hatodévesként további tapasztalatokra tesz szert Békésen. A református egyházban a teológiai képzés hat éves, ebből öt év elméleti és egy év gyakorlati képzés szükséges a lelkész szentelés előtt.

GYÜLEKEZETI ANYAKÖNYVI HÍREK

(2015. június 24 – 2015. október 18. között)

Megkereszteltettek: Mundrucz Alexander, Tóth Klaudia, Bányai Ágnes, Varga Bence Máté, Bódis Norbert, Bódis Bettina, László Sándor, Háló Zsanett Emese, Bereczki László, Illyés Joshua William, László Petra, Sós Luca Zoé, Takács Anna, Steinacker Petra, Szűcs Máté, Nyeste András, Nyeste Boglár Kitti, Nyeste Betti Ilona, Szűcs János Bence, Sándor Balázs – Bélmegyer, Tóth Erika, Szabó Aranka, Faragó Péter, Kertész Arnold, Nyíri Péter, Szabó Gréta, Bondár Gábor Péter, Bondár Luca Hanga, Varga Dénes Sándor, Kocsis Cintia, Duna Csaba, Bányai Nóra Lili, Bányai Szilvia, Medvegy Nóra Napsugár, Braun Aliz Alexandra, Kanál Tamás, Garbai Lenke, Tóth Gergely és Karasz Márton. **Felnőttkereszttség vastag betűvel szedve.**

Konfirmáltak: Bányai Ágnes, Bereczki László, Tóth Erika, Szabó Aranka, Faragó Péter, Karasz Márton.

Házasságukat megáldatták: Kovács István és Kulcsár Anita, Bereczki László és Tornallyay Vera, Hetényi Antal Gábor és Máté Kitti Zsuzsanna, Szász Gábor és Sas Hajnalka.

Elhunytak: Süveges József (83), Vetési Lajosné Samu Julianna (76), Szatmári Imre (84), Fülöp Ferencné Harmati Eszter (75), özv. Egeresi Lászlóné Török Margit (91) – Bélmegyer, Barabás Tibor (93), özv. Bíró Istvánné Somlyai Mária (89), Szabó Szilárd (2), Nyíri Jánosné Vincze Mária (91), özv. László Istvánné Szabó Julianna (84), Szalkai János (79), Szűcs Mátyásné Horváth Mária (84) – Kamut, Gubucz László (68), Balog László (55), Bondár János (73), Varga András (75), Csontos Péter Gábor (45), Áfra Gyula Gábor (87), Kecskés Zsófia (84), özv. Korcsok Jánosné Molnár Ilona (81), Áfra Gyula Gáborné Új Róza Etelka 883), özv. Fekete Jánosné Hüse Ilona (80), Balog Lajos (80), özv. Kelemen Lászlóné Kis Erzsébet (91), özv. Csapó Sándorné Soós Erzsébet (92), Gurcsó Lászlóné Varga Mária (76), özv. Pásztor Jánosné Szilágyi Julianna (79) és Orbán János (89).

Jézus mondta: „Én vagyok a feltámadás és az élet. Aki hisz énbenem, ha meghal is, él, s aki él, és hisz énbenem, az nem hal meg soha.” (Jn 11,25-26.)

Emlékeim 1956-ból

Az 1956-os évről, sőt előtte is, amely évek érlelték a robotbanást, az 56-os őszi eseményeket. Amennyire személyesen érintett, amellet, hogy szüleim igyekeztek védeni, átláttam a kaoszt, a vergődést, a félelmet, amely mindent átjárt. 1948 őszén államosították az iskolákat. Addig az egyházi iskolában énekeltünk tanítás előtt és a végén imádkoztunk, hittant tanultunk, templomban volt az évnitó, évszóró. Egyszeriben minden megváltozott, ezekről szó sem lehetett. Hatalmas Lenin Sztálin Rákosi képek és szobrok jelentek meg mindenütt. Vörös drapériák az üres kirakatokban, hatalmas május elsejei felvonulások, szónoklatok vég nélkül. Elmaradni arról életveszélyes. Ütemes tapsorkán, agyomosás minden mennyiségben. Megszűnt a karácsony, fenyő ünnep lett helyette. Adventről, szent estéről szó sem esett, csak zárt ajtók mögött. Húsvét másodnapja iskolai tanítás, pünkösöd eltörölve. Március 15. nincs, helyette óriási március 21. /Tanácsköztársaság/, április 4. /Felszabadulás/, november 7. /Nagy Október Szocialista Forradalom/.

1953 tavaszán elhurcolták Balogh Mátyás tisztelendő urat, valahol agyonverték. Szokás volt abban az időben a község több pontján faliújságot kitenni. Akkor a klerikális, népbutító református lelkész karikatúráival volt tele a faliújság. Az egyházzal a családom kapcsolatban volt ezekben a nehéz években is. Jártunk templomba, édesapám presbiter volt. Hittanra is jártunk titokban. Horváth Zoltán volt az esperes elnök-lelkész akkor, az egyik leánya osztálytársam volt a gimnáziumban. Tanáraim közül is volt, aki merészkedett templomba járni, /pl. Kováts tanár úr és családja/, pedig nem volt ez akkoriban veszélytelen.

Valamilyen csoda folytán megmaradt a gimnázium régi neve is, nem szűrt szemet a hatalomnak, lehet, hogy nem tudta senki közülük, hogy ki volt az a Szegedi Kis István.

1954 őszén Nagy Lajos tiszteletes úr több héten át a Miatyánk imádságunk bibliai tételeit tűzte prédikációi alap ígéire. Éneklésre a 483. dicséret megfelelő verseit énekeltük. Amikor végzett a leckével, hogy „Legyen a Te akaratom”, „Tied a teljes hatalom”, lejött a szószékről, még aznap, vasárnap délután öngyilkos lett. Fenygették, zaklatták, nem akart a Balogh Mátyás sorsára jutni. Temetése az egész várost megmozdító, néma tüntetés volt, Rengeteg ember, bizonyára nagyon sok megfigyelővel a tömegben.

A hatalom szorítása egyre keményebb lett. Jártunk iskolába, a tananyag átszöve a kommunista ideológiával. Mintha ennek az országnak előbb nem is lett volna történelme, mintha a kommunizmussal kezdődött volna az ország. Pl. a görög-római birodalom történelme nem is volt tantárgy, a képek, szob-

rok el voltak zárva, nehogy az istenekről szó essék. A tanáraink azonban mégis becsempészték a magyarázatokba az emberi kultúra kialakulásának alapjait. Mégis hallottunk a reformáció terjedéséről, a reformátorok tevékenységéről, neveikről. Tokai Lajos idős tanár bácsi tőlünk elzárt versekkel kapcsolta össze a történelmi eseményeket. „Atyus, Bíró Lajos tanár úr óriási ókori irodalmi ismereteit hintette a sorok között. Kováts József tanár úr, Izsó Lajos, Durkó Erzsike, Tasnádi Irma néni, többiek mind átültették az iskola hagyományos, református szellemiségét mindenek ellenére.

Személyes emlékem: 1956 év volt a Hunyadi János nádorfehérvári törökök felett aratott győzelmének ötszáz éves évfordulója

Tasnádi Irma néni, mint történelem tanár- Polgár Lajos igazgató úrral egyetértésben - emlékünnepséget szervezett az egész iskola részvételével. Irma néni engem szemelt ki ünnepi szónoknak. Szedjem össze a hozzá kapcsolódó történelmi eseményeket, olvassak hozzá az

előzményekről, a következőkéről. Adott is forrásmunkát, fogalmazzam meg a beszédet. Én lelkesen készítettem, ő javította, bővítette, ahol kellett, Mikor kész volt, megtanultam kívülről. Az emlékünnap nem lett megtartva, mert kitört a forradalom

Ide 24-én jutott el a híre. Kiki természete szerint, megdöbbenés, megszeppenés, lelkesedés hangulattal fogadta. Ment a tanítás, de érezhető volt a feszültség. A tanárok nyugtatták a tanulókat, de a tanáriban, - mint később elmondták - feszülten figyelték az eseményeket, hogy mit csináljanak velünk, hogy senki bele ne keveredjék valami-be. Érezni lehetett, hogy nem dőlt el semmi, itt a szovjet hadsereg, nem győzhet ez a kis nemzet.

Az egyik osztály táblájára valaki óriási Kossuth címert rajzolt fel, a pajzs /korona nélkül/ a négy folyó, a három halom, a kettős kereszt színesben, Addig nem volt szabad ismernünk, csak a sarló-kalapácsos Rákosi-címert. Bejött Tímár tanár úr, nyugtatta az ifjúságot csendes szóval. Később mégis perbe fogták, be-

Emlékeim 1956-ból – folytatás a 12. oldalról

zárták, eltiltották a tanítástól. Az egyik negyedik osztály tavasszal feltette a tablójára. Valaki meglátta, azonnal levakartatták a képét. Őt delegálták a városi Forradalmi Bizottságba a gimnázium részéről, ezért büntették. Sok évig segédmunkából, napszámból volt kénytelen megélni, eltartani a családját.

Ahogy zajlottak az események Budapesten, egyre riasztóbb hírek érkeztek. Sztrájk, nem jártak a vonatok, a rádió össze-vissza beszélt, újságok nem érkeztek vidékre. Statáriumot hirdettek országosan. A kis megtakarításokat igyekezett mindenki elkölteni, amíg még van áru. Sót, gyufát, petróleumot, élesztőt igyekezett mindenki felhalmozni. Az én szüleim gyorsan búzáat őrlettek lisztnek. Cipőt, meleg ruhát vettek mindkettőnknek. A kis tíz éves testvérem egy saját tulajdonú kerékpárt kapott, amellyel módfelett elégedett és büszke volt.

A községben nagygyűlések szerveződtek, indulatos hangoskodások, de személyes bántás senkit sem ért. Majd a megtorlás annál kegyetlenebb lett, még agyonverésre is sor került. A gimnáziumban néhány napig még volt tanítás, azonban úgy emlékszem, pénteken az egész iskola felállítva az udvaron. Igazgató úr közölte, hogy tekintettel a bizonytalan helyzetre, további intézkedésig a tanítás szünetel. Gyönyörű napfényes őszi idő volt, enyhe szellő vitte az őszi leveleket, igazi vénasszonyok nyara. A kis Magyarország vívta élet-halál harcát a hazaárulók, a sokszoros túlerővel szemben. Az iskola vezetése minden vidéki tanulót valamilyen módon haza juttatott. Nem volt ez olyan könnyű, vonat, busz nem járt, gépkocsi akkor még alig volt. Én könnyű helyzetben voltam, felültem a bicik-

limre, mint mindig, és kimentem a tanyára, mint mindig.

A következő vasárnapon, templom után szerveződött egy felvonulás. Az első világháborús emlékműtől indult zászlókkal, végig a Petőfi utcán, Cseresznye utca, Csabai úton vissza sok-sok résztvevővel. Lelkes, biztató néző közönség két oldalt. Arra nem emlékszem, hogy diákság lett volna köztünk, persze lehet.

Azt már csak hallottam, hogy valamilyen ülő sztrájkot is szervezett valaki a rendőrség elé. Erről a mostani kérdészködés szerint annyit sikerült megtudni, hogy a forradalom alatt diák forradalmi bizottság alakult. Ez a bizottság a bukás után is próbált tenni valamit. Kiegészülve Budapestről megérkezett egyetemistákkal /Csurkáké pl./ ifjonti hévvel gyűléseztek Domokos Mihály lefoglalt egyetemi hallgató kiszabadítása érdekében. Decemberben egy nagy tüntetést is megszerveztek a Rendőrség elé, amely sokadalom a katolikus templomtól a Rendőrségig tartott, amelynek az élén haladtak Tímár tanár úrral együtt. Barta rendőrkapitány elutasította őket azzal, hogy a keresett fogoly nincs itt. Valamennyien leültek egy időre a kapitányság elé, hogy addig nem mennek el, amíg ki nem engedik Domokost. Domokos tényleg nem volt Békésen, hanem Békéscsabán tartották fogva. Ott is megjelentek valamilyen összetételben, és Domokost el is engedték, aki aztán elvégezhetette az egyetemet, fogorvos lett, talán nem nyúltak utána.

A tüntetésnek aztán lett következménye. Tímár tanár urat felfüggesztették, a fiatalokat zaklatták, beidéztek, később egyikőjüket több napra lefoglalták, /talán nem bántották testileg./ Márton

László felől faggatták, mert Márton még szökésben volt akkor. Később elfogták, kegyetlenül megkínozták, azonban a fiatalok felőle nem tudtak semmit.

Még egy hét iskola nélkül. A következő vasárnap november 4. volt. Hajnal óta lövik Budapestet a szovjet tankok Kádár János és a megalakult MSZMP hívására. Minden eldőlt a következő napokon repülőről rengeteg röplapot szórtak a városba és a környéken a megalakult Kádár kormány és az új MSZMP KB szövegével, amely szerint az „ellenforradalom” leveretett a testvéri nagy Szovjetunió segítségével. Beindult a propaganda gépezet az agymosás a diktatúra minden megnyírásgénben.

November közepe táján úgy emlékszem-megindult a tanítás. Készültünk az érettségire sok-sok tétel hegyet kellett megmászni. Mindenki lapult sok családban személyes érintettség, lefogások a kijárási tilalom azt hiszem este 9-től reggel 6-ig: Az utcán pufajkás karhatalom járőrözött felfegyverkezve. Emlékszem karácsonyra: óriási hótakaró borított be mindent – vért, gyászt, rettegést hozott, hogy ki lesz a következő. Újév után aztán beindult a gépezet teljes gőzzel. A rendőrségre hívták az embereket éjszakára. Verték taposták, rugdalták, meztelenre vetkőztetve, szemet kiütve. Volt a családban érintettség, azért tudom. Egyéb-ként azóta már nem titok ezek a módszerek.

Kb. március hónapban volt egy eligazítása a tanuló ifjúságnak. A díszteremben voltunk össze sűrítve. Kiss Máté valamilyen katonai egyenruhában tartott előadást az ellenforradalom történetéről, a „burzsoá-fasiszta” támadásról az ország ellen, de a testvéri Szovjetunió önzetlen

segítségével sikerült legyőzni, és a szocializmust tovább építeni. Ott ült az emelvényen Polgár Lajos igazgató úrral egy asztalnál - akinek ő a kisujjáig sem ért fel - és kioktatott mindenkit, hogy mi is történt és mi is lesz itt most már a Párt és a KISZ vezetésével, a Munkásőrség fegyveres védelme alatt. Hozzászólást nem is kért nem is kapott. Néma csönd a kinyilatkoztatása után. Ez az ember lett Békésen a KISZ főtitkára, teljhatalommal. Úgy hallottam, sok évvel később még fiatalon halt meg.

Tartottunk gombavatót: akkor még piros gombot kaptunk a zöld helyett. Ballagást, utána táncos estet is, de csendes visszafogott ünneplések voltak a kijárási tilalom, és a sötét terror nyomása alatt. Számunkra akkori negyedikesek számára a forradalom hozadéka volt, hogy nem kellett oroszból érettségizni. Noha többnyire meg is tettük. Inkább dacból tiltakozásból, mint ésszerű megfontolásból. Amúgy nem sokat ért az orosz nyelv tanítása és tanulása a könyvek használhatatlanok voltak a nyelvtanárokra és a tanulókra felülről ráerőszakolt tantárgy volt, ami óhatatlanul egy passzív tiltakozást váltott ki.

Hozadéka volt még a kötelező diáksapka változása is. Addig a szovjet hadseregben használatos (magyarban is) „ködvágó”-nak nevezett sapka volt használatban. 1957 tavaszán lehetett változtatni és olyan „Bocskai” típusú elől magasodó hátul fejre simuló sapkát engedélyezték, úgy emlékszem iskolai emblémával az oldalán (mostani magyar katonáknak van hasonló).

Elballagtunk, leérettségiztünk, ki-ki ment a maga útján. Ennek idén (2014) Ötvenhét esztendeje.

Papp Gáborné (Békés)

Az évszázad rendezvénye a békési reformátusoknál

Három püspök, öt esperes és 1200 vendég – Békésen tartották a harmadik találkozójukat a történelmi, Trianon előtti Békés-Bánáti Református Egyházmegye ma élő gyülekezetei. 1920, azaz Trianon előtt az egyház legnagyobb egyházmegyéje volt a Békés-Bánáti Református Egyházmegye.

Halász Béla püspök prédikál

Az 1912-es statisztikai adatok szerint mintegy 200 ezer református tartozott az egyházmegyéhez, amelynek területe Szeghalomtól Pancsováig ért. A hívek nagy része magyar nemzetiségű volt, de éltek kis számban a hatalmas területen cseh és német anyanyelvű reformátusok is. 1918-19-ben a térséget szerb, francia és román csapatok szállták meg, majd az 1920. június 4-én aláírt trianoni békeszerződés szétdarabolta a térséget. Az aradi és temesvári egyházmegye Romániához került és az újonnan szervezett Királyhágómelléki Református Egyházkerülethez csatolták. A bánági rész nyugati fele a Szerb-Horvát-Szlovén Királysághoz került, és jelenleg a Szerbiai Református Keresztény Egyház egyik egyházmegyéje. A maradék egyházmegyéiből 1945 után megszervezték a békésit és a csongrádit. Mint ismert, 2009-ben Debrecenben megalakult az egységes Kárpát-medencei Magyar Református Egyház. Ehhez a magyarországi mellett a szerbiai és a romániai egyháztestek is csatlakoztak. A történelmi Békés-Bánáti Református Egyházmegye első

találkozója 2013-ban Makón került sor, 2014-ben pedig Temesváron volt a rendezvény. 2015-ben Békést érte a megtiszteltetés, hogy otthont adjon a találkozóknak. Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke úgy fogalmazott: a találkozó erősíti az egységes magyar református egyház gondolatát. Az MTI kérdésére kifejtette: a találkozon túl a mindennapokban is szoros kapcsolatban állnak egymással az egyházmegyék, a magyarországi kollégák rendszeres szolgálati kapcsolatot tartanak a határon túli gyülekezetekkel. Az egyházmegyék esperesei alkotó tagjai a Generális Konventnek, ahol folyamatos az információcsera a tagok között. Emellett közös akciókat, gyűjtéseket is szerveznek, legutóbb például a kárpátaljai testvérek számára. Úgy fogalmazott: „ez nem csak egy dísztalálkozó, hanem a mindennapi együttműködés megkoronázása”.

A békési református templom mintegy 1200 vidéki vendéget fogadott október 3-án szombaton.

A rendezvény nyitó istentiszteletét Halász Béla, a szerbiai reformátusok püspöke

tartotta. Ézs 38,1-5 alapján elmondta: Ezékiás király halálos betegségbe esett, de Isten megtoldta az életét 15 évvel. Ezékiás nem esett kétségbe, nem csodaorvost keresett, hanem az Úrhoz fordult. Mi ebben a világban állunk helyt, és Jézus sem azt kérte, hogy követőit vegye ki az Atya a világból, hanem hogy őrizze meg a gonosztól. Az élő közösségek erősödnek és gyarapodnak, de a mi gyülekezeteink mutatják a betegség jeleit. Nem kell azonban kétségbe esni, mert az Úr ma is meghallgatja az imáinkat, csak legyen hitünk szólni az Úrhoz. Trianon után sok évvel még mindig találkozunk, és Hertelendyfalván, Belgrád mellett is anyanyelvünkön hirdetjük az igét. Isten kegyelme ma is működik, de ez nem tőlünk van – mondta a püspök.

Az istentiszteleten közreműködött az összevont békés-csongrádi kórus. Az egyházmegyék is lehetőséget kaptak a bemutatkozásra. Módi József aradi esperes elmondta: az Aradi Egyházmegye Királyhágómellék legkisebb egyházmegyéje, 5600 lélek tartozik hozzá. Az elmúlt időszakban mégis templomok, gyülekezeti ingatlanok épültek és szépültek. A gyülekezetek lelkészei egyetértésben dolgoznak egymással.

Kiss Nándor bánági esperes arról számolt be, hogy 4 anyaegyházközségben és ezek szórányaiban 3500 református éli a hitéletét. Ő 2015-ben lett esperes, miután az előző esperes letette a szolgálatot. Sokan elköltöznek szülőföldjükről, főként Magyarországra, de sokan mennek nyugatra is. Eközben azonban folyik a kommunizmus idején elvett egyházi tulajdon visszajuttatása.

A Csongrádi Református Egyházmegye esperese, Juhász András gyarapodó egy-

házmegyéről szólt. 3500 lélek tartozik az egyházmegyéhez, de ehhez jön még 3500 református hittanos is. Több a keresztele, mint a temetés és növekszik az egyházfenntartói járulék és a perselypénz összege is. 25%-os a növekedés a konfirmációknál is, de egyúttal a felnőtt konfirmándusok száma is emelkedik.

A Temesi Egyházmegyét Fazakas Csaba esperes mutatta be. Itt is avattak templomot, szórványközpontot, továbbá felújításokra is sor került.

Dr. Hegyi Ádám kutató (Szeged), az egyházmegye történelmének ismerője és kutatója 2017-re egy komolyabb monográfiai megjelentetését ígérte. Számos gyülekezetet felkeresett és több nyelven is publikáltak cikkeket kutatótársaival a témával kapcsolatban. Dinnyés József előadóművész reformáció korabeli énekeket adott elő.

A vendégek az ebédszünetben a református általános iskola udvarán fogaszthatták el az ebédjüket, valamint lehetőség nyílt a Kontraszt kiállítás megtekintésére is.

A délutáni istentiszteleten megemlékeztek a 125 éve született Reményik Sándor költőről. A XX. századi magyar irodalom kiemelkedő alakjától verseket hallhatott a gyülekezet. Az istentiszteleten az összevont kórus szolgált.

Dr. Fekete Károly tiszántúli püspök igehirdetésének fő gondolata ez volt: békesség Istennel, egymással és magunkkal. A mai nagy létszámú sereg Isten országának előszelét mutatja meg, eljutunk a csúcspontra, a közös úrvacsorához. Ilyenek történnek Isten erőterében. Igazság, békesség, Lélektől való öröm jellemzi ezt a közösséget. Az igazság Isten igazsága, amely a Krisztusban megszerzett igazságot jelenti. Erről beszél az úrvacsora is. Békességhez az igazság átélése

Az évszázad rendezvénye a békési reformátusoknál

által jutunk. Ebben fedezem fel a kegyelmes Istent, és a kegyelemre szoruló felebarátot. A Lélek megadja, hogy felismerjük a lényegét. A lényegest nem csak magunk építésében, hanem egymás építésében is meg kell látnunk. Önmagunk valódi építése a Lélek általi megújulást jelenti. A megújulásra el tudunk vezetni másokat is. Ez Isten akarata mindannyiunk életével. Isten nyitott felénk Krisztusban, mi nem tehetjük meg, hogy zárunk egymás felé. Krisztus „testének és vérének” fogyasztása, az úrvacsora által lesz igazságunk, békességünk és örömünk.

Az igehirdetés után került sor a közös úrvacsorára. Fellelő érzés volt a több száz református közös úrvacsoravétele, amely jól mutatta, hogy egyek vagyunk Krisztusban.

Csúry István, a Királyhágó-

melléki Református Egyházkerület püspöke feltette a kérdést: Mire volt jó ez a találkozó? A válasz: testvérként együtt voltunk, a durván és erőszakosan meghúzott határ nem jelent ebben akadályt. Él és áldást közvetít a református egy-

ház, de azt is tudni kell, hogy miként menjünk tovább. El kell vinni a jó hírt a többi embernek is, de fel kell nőni az ehhez szükséges alázathoz – mondta. A következő találkozóra 2016-ban Aradon kerül sor.

Mucsi András

Az évszázad rendezvénye a békési reformátusoknál

Falinaptár 2016

A békési református templom
falinaptár

2016

A „**falinaptár 2016**” 1.000.-Ft-os áron kapható a Lelkészi Hivatalban. Minden hónap külön oldalon névnapos naptárt, egy igeverset, és egy képet tartalmaz a békési református templomról. Ajándék céljából is ajánljuk nemcsak gyülekezeti tagoknak.

